



DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURĂ COVASNA
KOVÁSZNA MEGYE MŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁGA

520003, Sf. Gheorghe; Str. Gábor Áron, nr. 1; jud. Covasna, România
Tel/Fax: (00)40/267/351374
Tel. monumente: (00)40/267/315953
E-mail: djcpncovasna@gmail.com
Site: <https://patrimoniucovasna.ro>
Cod fiscal: 4404494



Nr. 528 /14.03.2023

DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURĂ COVASNA
RAPORT DE ACTIVITATE – 2022

PREZENTAREA INSTITUȚIEI

Direcția Județeană pentru Cultură Covasna este serviciu public deconcentrat al Ministerului Culturii, cu personalitate juridică. Categoria de ordonator de credite: ordonator terțiar.

Direcția Județeană pentru Cultură Covasna își desfășoară activitatea în Mun. Sfântu Gheorghe, Str. Gábor Áron, nr.1, imobil aflat în proprietatea publică a județului Covasna. (total suprafață construită 83, 48 mp.)

Instituția își desfășoară activitatea pe baza:

- Hotărârii Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului culturii nr. 2080/2012 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Direcțiilor Județene pentru Cultură și Patrimoniu Național, respectiv a municipiului monumentelor istorice, București, precum și ale altor acte normative ce reglementează protecția monumentelor istorice, regimul de protecție și circulație a bunurilor culturale mobile, protejarea patrimoniului arheologic, a patrimoniului imaterial, funcționarea așezămintelor culturale, ș.a.

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 90/2010, Direcția Județeană pentru Cultură Covasna îndeplinește următoarele activități principale:

- exercită atribuțiile prevăzute de lege în domeniul protejării patrimoniului cultural național
- colaborează cu autoritățile publice și cu instituțiile specializate pentru protejarea și punerea în valoare a bunurilor din patrimoniul cultural național și aplică în acest sens prevederile legale în domeniu
- participă, la cererea autorităților abilitate și împreună cu acestea, la acțiuni de control al respectării legislației privind dreptul de autor și drepturile conexe
- solicită și primește, în condițiile legii, în nume propriu sau în numele și pentru Ministerul Culturii, de la autorități ale administrației publice, de la instituții publice și de la persoanele juridice de drept privat cu activitate în domeniul cultural, al artelor și informării publice, date și informații necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce le revin
- controlează respectarea îndeplinirii obligațiilor de plată a contribuțiilor la Fondul Cultural Național, în condițiile și la termenele stabilite prin lege
- îndeplinește orice alte atribuții stabilite de ministrul culturii, potrivit legii

Direcția Județeană pentru Cultură Covasna are peste 100 de atribuții, în domeniile:

- patrimoniu cultural imobil;
- monumente de for public;
- patrimoniul tehnic și industrial;
- patrimoniul arheologic;

- patrimoniu cultural mobil;
- patrimoniul imaterial;
- muzee/colecții publice și private;
- proiecte și programe culturale.

(sursă: *Strategia națională privind protejarea monumentelor istorice 2022-2023*, stadiu: dezbateri publică, <http://www.cultura.ro/sites/default/files/inline-files/Strategia%20nationala%20privind%20protejarea%20monumentelor%20istorice.pdf>)

STRUCTURA / ORGANIGRAMA / STATUL DE FUNCȚII

Conducerea operativă este asigurată de către director executiv numit prin Ordin al Ministerului Culturii.

Potrivit dispozițiilor din Ordinul M.C.P.N. nr. 2080/27.02.2012 de aprobare a *Regulamentului de organizarea și funcționare a Direcțiilor pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național*, Direcția Județeană pentru Cultură este structurată în patru compartimente:

1. Compartimentul monumente istorice și arheologie,
2. Compartimentul patrimoniu cultural național mobil și imaterial,
3. Compartimentul cultură, management, resurse umane,
4. Compartimentul financiar-contabilitate, salarizare, administrativ, achiziții public.

REZULTATE GENERALE

1. Spre deosebire de anii precedenți nu s-a mai pierdut din personalul existent (demisie, pensionare, pensionare anticipată)
2. Procedura de avizare (Legea 422 din 2001, actualizată; OG 43 din 2000, republicată, etc.) a fost asigurată fără întrerupere în ciuda lipsei acute de personal, și în special personal de specialitate
3. Serviciul de relații cu clienții, serviciul de consultări monumente istorice la sediul DJC Covasna a fost asigurată fără întrerupere în ciuda lipsei acute de personal, și în special personal de specialitate
4. Creștere cu 11% a documentelor înregistrate

Documente înregistrate	2019	2020	2021	2022
	1743	1756	2019	2207

5. Creștere cu 11% în cazul avizelor emise

Număr avize emise	2020	2021	2022
	67	92	105

Număr comunicări emise pentru revenire/completare

2021	2022
68	74

6. Creștere cu 13% în cazul realizării veniturilor extrabugetare (taxă de 3 lei/suprafață desfășurată/suprafață afectată de către proiect)

2021	2022
119.195, 68 RON	157.653 RON

7. Concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante de execuție: 3 concursuri (mai 2022, noiembrie 2022)

8. O funcție vacantă de execuție de la Compartimentul monumente istorice și arheologie a fost ocupat prin concurs.

9. În lipsa ocupării posturilor de specialitate o funcție vacantă de execuție de la Compartimentul monumente istorice și arheologie un post a fost externalizat (arhitect cu specializare monumente istorice responsabil să asigure procedura de avizare monumente istorice

10. Au fost achiziționate obiecte de inventar (calculatoare, monitoare, birotică) necesare bunei funcționări

PROBLEME NEREZOLVATE LA NIVELUL ANULUI 2022

1. Salarizarea personalului din sistem: direcțiile județene de cultură din subordinea Ministerului Culturii se numără printre instituțiile cele mai subfinanțate din întreg sistemul bugetar. Există neconcordanțe inclusiv în interiorul sistemului: nivel de salarizare diferit pentru funcții identice. Drepturile salariale neacordate au fost solicitate în instanță prin Sindicatul Culturalia. *Remarcăm faptul că salariile nu au atins și nu ating nici la începutul anului calendaristic 2023 nivelul prestabilit prin Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.*

2. Neacordarea sporului pentru condiții vătămătoare: spor acordat de către ordonatorul principal de credite doar la unele direcții județene. Drepturile neacordate au fost solicitate în instanță prin Sindicatul Culturalia.

3. Problema posturilor vacante: din cauza nivelului foarte scăzut de salarizare, respectiv interdicțiile în vigoare privind organizarea de concurs pentru ocuparea posturilor vacante de execuție (care nu se încadrează la definiția: posturi unice), la nivelul DJC Covasna este ocupată o singură funcție de execuție de specialitate la Compartimentul monumente istorice și arheologie (începând cu data de 17.11.2022.) Funcțiile de execuție vacante de la Compartimentul patrimoniu cultural național mobil și imaterial sunt neocupate încă din decembrie 2021.

4. Problema spațiului: DJC Covasna își desfășoară activitatea într-un imobil pentru care nu are contract de comodat încă din anul 2015, respectiv în condiții care nu corespund cerințelor minime pentru o instituție publică. S-a obținut un angajament din partea proprietarului în vederea renovării spațiului.

I. COMPARTIMENTUL CULTURĂ, MANAGEMENT, RESURSE UMANE

Total posturi la finalul anului 2022: 8

Posturi ocupate la finalul anului 2022: 4, respectiv 1 post suspendat temporar (exercitare temporară a funcției vacante de director executiv pe bază de Ordin MC)

Încetare raport de serviciu în anul 2022: nu a fost cazul

Recrutare pe baza concursului de ocupare a postului vacant: 1 post ocupat: consilier superior la Compartimentul Monumente Istorice și Arheologie, specializarea: arheologie (post ocupat în data 18.11.2022)

Promovări: nu a fost cazul

Transformări de posturi: nu a fost cazul

Posturi ocupate:

- Director executiv (exercitare temporară pe bază de Ordin MC, respectiv delegare de atribuții pe bază de Ordin MC)
- Compartimentul monumente istorice și arheologie: 1 post (consilier superior responsabil pentru arheologie, începând cu data de 18.11.2022)
- Compartimentul cultură, management, resurse umane: 1 post (consilier principal)
- Compartimentul financiar contabilitate, salarizare, administrativ, achiziții public: 1 post (consilier superior)

Posturi vacante: **3**

Posturi blocate: **1** (consilier superior la Compartimentul monumente istorice și arheologie):

exercitare cu caracter temporar a funcției publice de conducere de director executiv, gradul II

Cursuri de pregătire urmate: **nu a fost cazul**

Solicitări în baza Legii 544: **3 solicitări, toate rezolvate în termen legal**

II. COMPARTIMENTUL FINANCIAR-CONTABILITATE, SALARIZARE, ADMINISTRATIV, ACHIZIȚII PUBLIC

Buget de venituri și cheltuieli aprobat

2021	2022
384.260 RON	362.060 RON

Total cheltuieli:

2021	2022
380.840 RON	356.790 RON

Cheltuieli de personal:

2021	2022
279.360 RON	237.900 RON

Venit extrabugetar preconizat: **81.000 RON**

Venit extrabugetar realizat

2021	2022
119.195, 68 RON	157.653 RON

(venit exclusiv din tarife stabilite în baza OMC 2515/2018)

Gestionarea alocațiilor de la bugetul de stat destinate finanțării activităților de descoperire, colectare, cercetare, expertizare, clasare, inventariere, depozitare (art. 50, alin. 1/L 182/2000: **nu a fost cazul**

Expertize realizate în baza Legii 182/2000, art. 51 art. d): **nu a fost cazul**

Alte surse extrabugetare (donații etc.): **nu a fost cazul**

Activități culturale finanțate /co-finanțate, desfășurate în parteneriat cu alte instituții: **nu a fost cazul**

Activități finanțate din veniturile extrabugetare: **activitatea de eliberare de avize; servicii de arhivare**

III. COMPARTIMENTUL PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL MOBIL ȘI IMATERIAL (post vacant începând cu decembrie 2021, activitate neacoperită)

Gestionarea descoperirilor întâmplătoare de bunuri culturale

Gestionarea descoperirilor de bunuri arheologice, epigrafice, numismatice, paleontologice sau geologice, cu caracter întâmplător: **1 caz: vestigiile preluate pe bază de pe proces verbal din partea unei persoane fizice posesor de aviz pentru folosire detector de metale. Vestigiile au fost predate către Muzeul Național Secuiesc, pentru zonă s-a instituit protecția conform legislației în vigoare.**

Cereri de clasare înregistrate și soluționate provenind de la instituții nespecializate, persoane fizice etc: **nu a fost cazul**

Înregistrări în baza de date teritorial de evidență bunuri culturale clasate: **nu a fost cazul**

Înștiințări asupra intenției de schimbare a deținătorului bunurilor culturale clasate prin comercializare: **nu a fost cazul**

Monitorizarea stării de conservare și de securitate a bunurilor culturale mobile clasate: **nu a fost cazul**

Propuneri de restaurare a bunurilor mobile clasate în tezaur aflate în instituții nespecializate/persoane particulare: **nu a fost cazul**

Comerțul cu bunuri culturale/Exportul bunurilor culturale

Verificarea respectării obligațiilor ce revin operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile: **nu a fost cazul**

CertIFICATE DE EXPORT ELIBERATE: **9 certificate de export**

– export temporar (bunuri culturale clasate, Muzeul Național Secuiesc) în UE: 3. export temporar pe baza aviz din partea Ministerului Culturii pentru expoziție itinerantă

– export temporar (instrumente muzicale) în UE: 2 cazuri

– export definitiv (artă plastică,) în UE: 3

– export definitiv (artă plastică) în SUA: 1

Litigii născute din aplicarea legislației privind conservarea și protejarea patrimoniului cultural mobil: **nu a fost cazul**

Acreditarea muzeelor

Propuneri de acreditare a colecțiilor publice de drept public sau de drept privat: **nu a fost cazul**

Propuneri de reacreditare a colecțiilor publice de drept public sau de drept privat: **1 caz (Muzeul Vieții Transilvănene, Micloșoara)**

Verificarea periodică a respectării condițiilor de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice din subordinea autorităților administrației publice locale și a muzeelor și colecțiilor publice de drept privat: **1 caz (Muzeul Vieții Transilvănene, Micloșoara)**

Contravenții constatate și sancțiuni aplicate în domeniul muzeelor, colecțiilor și laboratoarelor de conservare și restaurare: **nu a fost cazul**

IV. COMPARTIMENTUL MONUMENTE ISTORICE ȘI ARHEOLOGIE

(funcții de execuție vacante în perioada ianuarie-noiembrie 2022, un post ocupat la 17.11.2022)

– Analiza documentațiilor tehnice înaintate: **aprox. 200 de documentații pe an, în creștere**

– Analiza documentațiilor tehnice și emiterea avizelor fără consultarea comisiilor de specialitate

– Analiza documentațiilor și întocmirea fișelor de avizare, respectiv punctului de vedere către Comisia Zonale a Monumentelor Istorice Nr. 2: **133 de documentații tehnice**

– Participare la ședințele Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice Nr. 2. (Brașov, ședințe online perioada ianuarie-iulie 2022, participare fizică: august-decembrie 2022): **12 cazuri**

– Analiza documentațiilor și întocmirea fișelor de avizare, respectiv punctului de vedere către Comisia Națională a Monumentelor Istorice din cadrul Ministerului Culturii: **6 cazuri (monumente istorice cat. A – 4 cazuri, documentații de urbanism PUG – 2 cazuri)**

– Analiza documentațiilor și întocmirea fișelor de avizare, respectiv punctului de vedere către Comisia Națională de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii: **9 cazuri**

– Participare la ședințele lunare a Comisiei Tehnice de Amenajare a Teritoriului și Urbanism din cadrul Consiliului Județean Covasna

– Analiza documentațiilor tehnice și emiterea de puncte de vedere, după caz participarea la ședințele Colectivului de Analiză Tehnică și a Comitetului Special Constituit din cadrul Agenției pentru Protecția Mediului Covasna: **70**

– Participare la ședințele Comisiei Județene pentru protecția monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice din cadrul Consiliului Județean Covasna

- Participare în comisiile de recepție la terminarea lucrărilor pentru intervenții avizate de către Ministerul Culturii sau de către DJC Covasna
- Consultări și audiențe la sediul DJC Covasna conform programului DJC Covasna
- Verificarea stării de conservare a monumentelor istorice: **insuficiente din cauza lipsei de personal**
- Control la intervențiile/obiectivele de investiții avizate de către DJC Covasna stării de conservare a monumentelor istorice: **insuficiente din cauza lipsei de personal**
- Control la șantierele arheologice realizate cu autorizație din partea Ministerului Culturii: **insuficiente din cauza lipsei de personal**
- Cereri de clasare pentru imobil: **1 caz: solicitare privind declanșarea procedurii de clasare pentru un imobil aflat în proprietatea Comunei Aita Mare (clădire istorică datând din sec. XIX.)**

SUBCOMPARTIMENT MONUMENTE ISTORICE

Inventarierea si clasarea/declasarea monumentelor istorice

Documentații de inventariere redactate / actualizate: **nu a fost cazul din cauza lipsei de personal de specialitate**

Documentații transmise la INP în vederea actualizării/corectării datelor din inventarul monumentelor istorice / LMI: **nu a fost cazul din cauza lipsei de personal de specialitate**

Imobile / situri pentru care s-a declanșat procedura de clasare: **1 caz**

Imobile / situri pentru care s-a declanșat procedura de declasare: **nu a fost cazul**

Obligații privind folosința monumentului istoric, elaborate și transmise proprietarilor: **1 caz**

Avizarea intervențiilor asupra monumentelor istorice

Număr de dosare de intervenție analizate în CZMI pentru județul Covasna: **133 (incluzând revenirile/completările) (incluzând revenirile/completările)**

La nivelul DJC Covasna dintre cele **133 de documentații înaintate spre consultare către CZMI un număr de 42 au reprezentat documentații PUZ (trecere în intravilan).**

Avize acordate în baza Legii 422/2001: **105**

- intervenții la monumentele istorice: **7**

- intervenții în zona de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate: **69**

Avize acordate pentru documentații de urbanism (PUG, PUZ, PUD și Regulamentul Local de Urbanism aferent acestora): **29**

Avize emise pe baza OG 43/2000, republicată (utilități: apă curentă, canalizare, rețea de distribuție gaz, exploatare): **21 avize**

Acorduri scrise/comunicări emise/redactate în condițiile prevăzute de art. 11 alin. (2) și (4) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, în conformitate cu *OMC nr. 3037 din 20 iulie 2020 pentru aprobarea procedurii privind notificarea prealabilă și emiterea acordului scris*: **8, dintre care monumente istorice (6), zonă de protecție monument istoric (2)**

Monumentele pentru care s-a solicitat consultare: **20**

CV-I-s-A-13032 – intervenții avizate cu condiția realizării cercetării arheologice preventive

CV-II-m-B-13096 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție

CV-II-a-A-13104 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție

CV-II-a-A-13117 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție

CV-II-a-A-13127 consultări privind reparații curente, respectiv consultări privind pregătirea unui proiect tehnic de reabilitare, necesitatea cercetării arheologice preliminare

CV-II-m-A-13145 – necesitatea cercetării arheologice preliminare, propunere pentru finanțare PNRR

CV-II-m-A-13150.01 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție

CV-II-m-B-13200.01 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție

CV-II-m-B-13203 – proprietari noi, consultare privind legislația în vigoare, lucrările urgente de reparații curente, necesitatea cercetării arheologice preliminare

CV-II-m-B-13212– intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție
CV-II-m-A-13213.01 –reparații curente la învelitoare, respectiv consultări privind pregătirea unui proiect tehnic de reabilitare, necesitatea cercetării arheologice preliminare
CV-II-a-A-13234– intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție
CV-II-m-A-13237.01 – reparații curente la învelitoare,
CV-II-a-A-13263 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție
CV-II-m-A-13288 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție, cercetare arheologică preliminară
CV-II-m-A-13334.01 – intervenții avizate, consultări privind detalii de execuție
CV-II-m-B-20290– intervenții de urgență avizate, propunere pentru finanțare PNRR
CV-II-m-A-13134 – consultări privind pregătirea unui proiect tehnic de reabilitare, necesitatea cercetării arheologice preliminare
CV-II-a-B-13257 – reparații curente
CV-II-m-A-13097 – consultări privind pregătirea unui proiect tehnic de reabilitare
Consultare privind documentații de urbanism:
PUG Comuna Chichiș – consultare privind legislația în vigoare, documente obligatorii
PUG Comuna Estelnic – consultare privind legislația în vigoare, documente obligatorii
PUG Comuna Mereni – consultare privind legislația în vigoare
PUG Comuna Comandău – consultare privind legislația în vigoare

Controlul intervențiilor efectuate la monumentele istorice / zone de protecție / zone construite protejate: **28 cazuri** (CV-I-s-A-13032, CV-II-m-B-13096, CV-II-a-A-13104, CV-II-a-A-13117, CV-II-a-A-13127, CV-II-m-A-13145, CV-II-m-A-13150.01, CV-II-m-B-13200.01, CV-II-m-B-13203.01, CV-II-m-B-13212, CV-II-m-A-13213.01, CV-II-a-A-13234, CV-II-m-A-13237.01, CV-II-a-A-13263, CV-II-m-A-13288, CV-II-m-A-13334.01, CV-II-m-B-20290

Număr de dosare de intervenție analizate în Comisia Națională a Monumentelor Istorice pentru județul Covasna: **4 dosare** (Cod LMI 2015: **CV-II-m-A-13234.02; CV-II-m-A- 13145; CV-II-m-A- 13134; CV-II-m-A-13097.**)

Exercitarea dreptului de preempțiune

Monumentele istorice care au făcut obiectul exercitării dreptului de preempțiune: **1 caz** (Ansamblul conacului Beczásy, com. Dalnic, sat Dalnic, Cod LMI 2015: **CV-II-a-B-13203**)

Respectarea prevederilor legale privind protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice

Verificarea respectării obligațiilor proprietarilor/administratorilor de monumente și ale autorităților administrației publice locale: **84 cazuri**

Activitatea de secretariat a comisiei zonale a monumentelor: **nu a fost cazul**

Litigii născute din aplicarea legislației privind protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice:

2 cazuri în instanță (solicitare de revenire la starea inițială; intervenție neavizată în zonă de protecție monument cat. A.),

1 caz de plângere penală. (intervenție în sit arheologic reperat fără aviz de specialitate)

Perceperea, încasarea, virarea timbrului monumentelor istorice

Controlul respectării obligațiilor de plată pentru serviciile și produsele din categoria celor prevăzute la art. 51 alin. (3) din Legea 422/2001 republicată, în cunțumul timbrului monumentelor istorice: **au fost trimise 2 circulare pentru identificarea celor care cad sub incidența legii.**

SUBCOMPARTIMENT ARHEOLOGIE

Cercetarea si protejarea patrimoniului arheologic

Controlul respectării autorizațiilor de cercetare/săpătură arheologica, a Regulamentului săpăturilor arheologice din Romania si a Standardelor si procedurilor arheologice în UAT de competență: **s-a efectuat control la 12 șantiere arheologice.**

Verificarea și gestiunea situațiilor în care au apărut zone cu potențial arheologic evidențiat întâmplător: **nu a fost cazul**

Aviz vânzare teren în extravilan (verificare din punct de vedere arheologic): **312.**

Certificat de descărcare de sarcina arheologică: **1 caz.**

Litigii născute din aplicarea legislației privind cercetarea si protejarea patrimoniului arheologic: **2 cazuri (sit arheologic clasat ca monument istoric, respectiv intervenții neavizate în zonă de protecție sit arheologic clasat ca monument istoric)**

Avize specifice acordate in baza Legii 17/2014: **7 avize specifice**

Număr de dosare de intervenție analizate în Comisia Națională de Arheologie pentru județul Covasna: **9 dosare**

SUBCOMPARTIMENT MONUMENTE DE FOR PUBLIC

(post vacant, activitate neacoperită)

Identificarea, amplasarea, clasarea si conservarea monumentelor de for public

Evidența monumentelor de for public: **nu a fost cazul din lipsă de personal**

Avize emise pentru proiecte de monumente de for public – număr dosare transmise la Comisia Națională a Monumentelor de For Public: **4 cazuri, aviz favorabil din partea CNFP pentru toate cele 4 dosare**

Situația existentă conform Listei Monumentelor Istorice 2015. Județul Covasna (Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113bis/15.II.2016)

594 de poziții (ansamblu, monument, sit) din care:

- 141 poziții: situri arheologice declarate monument istoric
- 6 poziții: zone cu patrimoniu construit valoros (ex. ansamblu urban, centru istoric, zonă construită protejată/case țărănești)
- 430 poziții: clădiri și ansambluri de clădiri (clădiri bisericesti, case de locuit, case și gospodării țărănești, castele, conace, ruine medievale, grajduri, mori, etc.)
- 8 poziții: monumente de for public (busturi, grupuri statuare etc.)
- 9 poziții: monumente funerare, comemorative (capele, cimitire, cruci și pietre funerare etc.)

Situația faptică: lipsesc aprox. 10% consemnate în LMI (distrugeri de monumente documentate încă din anul 2007, poziții eronate)

Situația juridică a monumentelor istorice

- peste 80% sunt în proprietate privată (culte–biserică fortificată cu zid de apărare/incintă, clădire bisericască, casă de rugăciune, cimitir; persoane fizice–casă de locuit, conac, castel).

Starea de conservare a monumentelor istorice

- Starea de conservare a monumentelor istorice variază. Sunt în pericol monumentele istorice cu regim juridic incert și cele nelocuite, neutilizate sau utilizate fără a se conforma

obligățiilor reglementate în Legea 422 din 2001 (ex. gospodărie țărănească, casă nelocuită, unde nu sunt efectuate lucrările de întreținere și reparații curente)

Probleme semnalate de către DJC Covasna

- lipsă acută de personal de specialitate, imposibilitatea de a asigura controlul periodic privind starea de conservare a monumentelor istorice, respectiv controlul intervențiilor avizate
- lipsa unor proceduri și norme metodologice clare la nivelul Ministerului Culturii
- competențe și responsabilități paralele de decizie, avizare
- lipsa Planurilor Urbanistice Generale actualizate ale localităților (multe UAT-uri de pe raza județului Covasna au PUG-uri realizate înainte de anul 2000).
- creșterea continuă a numărului de solicitări pentru avizare investiții publice (apă, canalizare, rețea distribuție gaze naturale): documentații tehnice realizate în necunoașterea legislației referitoare la protejarea patrimoniului cultural, documentații realizate fără respectarea HG 907 din 2016; Legii 422 din 2001, actualizată; respectiv OG 43 din 2000, republicată.
- Imposibilitatea accelerării procesului de avizare din cauza lipsei de personal, respectiv procedurilor în vigoare privind consultarea de comisii de specialitate (Comisia Națională a Monumentelor Istorice, Comisia Zonală a Monumentelor Istorice, Comisia Națională de Arheologie) care se întrunesc o singură dată lunar

Probleme semnalate de către beneficiari și proiectanți:

- lipsa specialiștilor și experților acreditați MC pentru întocmirea studiilor de specialitate care vor face parte din documentațiile înaintate spre avizare în cazul unor intervenții la monumente istorice, în zona de protecție a monumentului istoric sau în zone protejate, sau în cazul unor documentații PUG, PUZ, PUD
- lipsa unor proceduri și norme metodologice clare la nivelul Ministerului Culturii
- proces de avizare lung
- lipsa Planurilor Urbanistice Generale actualizate ale localităților

CONCLUZII

1. În condițiile lipsei acute de personal de specialitate Direcția Județeană pentru Cultură Covasna nu poate asigura în totalitate atribuțiile legale în domeniul protejării patrimoniului cultural.

2. În anul calendaristic 2022 (până la data de 17.11.2022) atribuțiile de specialitate (peste 100 de atribuții) în domeniul protejării patrimoniului cultural național (material și imateriale, mobil și imobil) au fost asigurate la nivelul Direcției Județene pentru Cultură Covasna de către un singur angajat (exercitând temporar, pe bază de Ordin MC inclusiv funcția vacantă de conducere de director executiv).

3. Funcțiile de execuție de specialitate monumente istorice din cadrul Compartimentului monumente istorice și arheologie au fost vacante, respectiv suspendate temporar.

4. Funcția de execuție de specialitate arheologie din cadrul Compartimentului monumente istorice și arheologie a fost vacantă până la data de 17.11.2022.

5. Funcțiile de execuție de specialitate din cadrul Compartimentul patrimoniu cultural național mobil și imaterial au fost vacante.

6. Consultantul contractat pentru asigurarea procedurii de avizare (arhitect specializat în domeniul protejării monumentelor istorice) are atribuții limitate, fără statut de agent constatator (fără drept de control la intervenții avizate).

7. În situația lipsei de personal nu se poate asigura controlul intervențiilor avizate de către Ministerul Culturii direct sau prin DJC Covasna, respectiv nu se poate asigura controlul periodic al stării de conservare a monumentelor istorice și respectarea legislației de specialitate referitor la intervențiile pe monumente istorice, în zone de protecție monumente istorice, zone construite protejate sau situri arheologice reperate și zone cu potențial arheologic. **Efectele pe termen scurt și mediu este pierderea valorilor arhitecturale, degradarea sau chiar dispariția monumentelor istorice.**

9. Din cauza nivelului de salarizare existent, respectiv din cauza încadrării personalului la statutul de funcționar public, cariera de funcționar public în cadrul direcțiilor județene pentru cultură este neatractivă.

10. Preconizăm că din cauza atribuțiilor multiple pe baza legislației în vigoare, respectiv delegării de către Ministerul Culturii a unor alte atribuții către direcțiile județene, care rezultă volumul de solicitări în continuă creștere a solicitărilor pentru emitere aviz de specialitate sau alte acte administrative, **există riscul de pierdere a personalului existent.**

Prezentul raport anual de activitate a fost realizat și este însoțit sub semnătură de către:


Csáki Árpád
Director executiv

Prezentul raport conține următoarele anexe:

Anexa 1. Intervenții la monumente istorice în cursul anului 2022

Anexa 2. Monumente istorice care necesită intervenții urgente

ANEXA 1.
INTERVENȚII LA MONUMENTE ISTORICE ÎN CURSUL ANULUI 2022

INTERVENȚII FINALIZATE

LISTA MONUMENTE ISTORICE DIN JUDEȚUL COVASNA UNDE AU FOST FINALIZATE
LUCRĂRI DE REABILITARE ÎN ANUL 2022

Monumente istorice categoria A

Ansamblul bisericii unitariene, Aita Mare
Mănăstirea franciscanilor, Estelnic

**II. INTERVENȚII ÎN CURS DE EXECUȚIE AVIZATE DE CĂTRE MINISTERUL
CULTURII/ DJC COVASNA – ANUL 2022**

Monumente istorice categoria A

Ansamblul Muzeului Național Secuiesc, Sfântu Gheorghe
Ansamblul bisericii romano-catolice Sf. Mihail, Lemnia
Fosta școală militară, Târgu Secuiesc

Monumente istorice categoria B

Liceul Székely Mikó Kollégium, Sfântu Gheorghe
Fosta Școală Normală de Fete, azi Colegiul Național "Mihai Viteazul", Sfântu Gheorghe
Conacul vechi Hadnagy, Dalnic

**III. INVESTIȚII PRECONIZATE PENTRU ANUL 2023
MONUMENTE ISTORICE PENTRU CARE S-A SOLICITAT ȘI S-A EMIS AVIZ**

Monumente istorice categoria A

Ansamblul "Fabrica de Tutun", Sfântu
Gheorghe
Casa Keresztes, Sfântu Gheorghe
Castelul Mikó, Olteni (finanțare PNRR)
Castelul Kálnoki, Valea Crișului (finanțare
PNRR)
Biserica ortodoxă română Sf. Nicolae, Brețcu
Biserica reformată Biborțeni (finanțare
PNRR)

Biserica reformată Bățanii Mari (finanțare
PNRR)
Biserica reformată Saciova (finanțare PNRR)

Monumente istorice categoria B

Casa Serester, Chichiș (finanțare PNRR)
Conacul Babos – Forró, Pădureni
Judecătorie, Târgu Secuiesc

**IV. LUCRĂRI DE ÎNTREȚINERE CURENTĂ EXECUTATE PE MONUMENTE
ISTORICE PE BAZĂ DE ACORD SCRIS**

Monumente istorice categoria A

Ansamblul
bisericii reformate Zălan
Biserica reformată Bodoc
Biserica reformată Lisnău
Biserica romano-catolică Estelnic
Biserica romano-catolică Lunga
Biserica romano-catolică Valea Crișului
Biserica unitariană Arcuș (turn clopotniță)

Biserica unitariană Sâncrai

Monumente istorice categoria B

Biserica reformată Chilieni
Biserica unitariană Racoșul de Sus
Conacul Beczasy, Dalnic

ANEXA 2.

MONUMENTE ISTORICE CARE NECESITĂ INTERVENȚII URGENTE¹

- **Albiș**, Ansamblul bisericii reformate, Cod LMI 2015: CV-II-a-A-13121
- **Alungeni**, nr. 159, Gospodărie țărănească (casă de lemn, grâнар, poartă secuiească), Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13123.
- **Araci**, Conacul Domokos, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13126.
- **Arcuș**, Castelul Szentkereszty, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13128.01
- **Baraolt**, Capela romano-catolică "Sf. Maria Mică" Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13130.
- **Bățanii Mari**, *Biserica reformată*, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13134.
- **Bățanii Mari**, nr. 345, Gospodărie țărănească, Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13135
- **Belin**, Ansamblul bisericii unitariene, Cod LMI 2015: CV-II-a-A-13140.
- **Belin**, nr. 578, Casă (1868), Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13143
- **Belin**, nr. 580, Casă (1885), Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13144.
- **Brețcu**, *Biserica Sf. Nicolae*, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13157.
- **Cernat**, Ansamblul conacului Molnár Sándor, Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13177
- **Chichiș**, Ansamblu rural "Case de lemn" (În jurul bisericii unitariene, casele nr. 59, 60, 63, 65, 66, 67.), Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13187
- **Covasna** Case de lemn oraș (Str. Ștefan cel Mare 104, 110, 155, 157, 159, 161; Str. Cuza Vodă 63, 65, 67, 68, 70), Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13196.
- **Covasna–Comandău**, Ansamblul tehnic – Planul înclinat de la Comandău, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13195.
- **Dobolii de Jos**, Conacul Hollaky, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13208.
- **Filia**, Topitorie de fier, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13216
- **Ilieni**, Conacul Bornemissza, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13226.
- **Imeni**, Conacul Cserey, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13230.01.
- **Întorsura Buzăului**, Casă de lemn, Str. Mihai Viteazul nr. 28, nr. 29, nr. 44, nr. 58, nr. 68, nr. 87, nr. 118, nr. 125, nr. 210; Str. Bisericii nr. 17, nr. 25.
- **Oituz**, Vama veche, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-2030.
- **Ozun**, Conacul Ujvárosy -Agoston, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13248
- **Ozun**, Fosta Cazarmă a Husarilor, azi locuință, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13247.
- **Ozun**, Conacul Temesvári, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13249.
- **Saciova**, *Biserica reformată*, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13261.
- **Sânzieni**, Conacul Könczey, azi locuință, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13269.
- **Sfântu Gheorghe**, Fostul Hotel "Hungaria", azi sediul Oficiului Județean de Poștă, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13089
- **Sfântu Gheorghe**, Fostul abator comunal, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-21105
- **Tamașfalău**, Castelul Thury-Bányai, azi casă de cultură, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13272.
- **Târgu Secuiesc**, Casa de lemn Jancsó Mózes, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13279.
- **Târgu Secuiesc**, Casa Wertán, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13285.
- **Turia**, Cetatea Bálványos (ruine), Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13297.
- **Turia**, Ansamblul bisericii reformate (Zid de incintă cu turn clopotniță și portic de intrare din lemn), Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13300.
- **Valea Crișului**, Castelul Kálnoky, Cod LMI 2015: CV-II-m-A-13305.
- **Vârghiș**, nr. 106, Gospodărie țărănească (casă de lemn, șură, hambar, fântână cu cumpănă), Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13315.
- **Vârghiș**, nr. 568, Gospodărie țărănească (casă de lemn, poartă de lemn), Cod LMI 2015: CV-II-a-B-13323.
- **Vârghiș**, Castelul Daniel, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13316.
- **Zoltan**, Conacul Benkő-Zágoni, azi locuință, Cod LMI 2015: CV-II-m-B-13335.

¹ Pozițiile prezentate cu *litere italice* au documentații tehnice de intervenții/reabilitare avizate.